

Sv. Norbert, biskup a vyznávač

5. júna 2022 ✚ Svätec týždňa

Životopisné údaje

V mestečku Xanten, v Severnom Porýní-Vestfálsku, narodil sa roku 1080 nemeckému grófovi Heribertovi z Gennepu, pokrvnému príbuznému cisára Henricha IV. a

princeznej Hedvige z vojvodského domu Lotringov syn menom Norbert. Chlapec bol neobyčajne krásny, ale i veľmi nadaný. Jeho bohatí a vznešení rodičia ho dali vyučovať vo všetkých vedách a on v nich vynikal, ale keďže bol i v každom ohľade príjemný – zalúbil sa aj ľudu, aj veľkým pánom.

Mladý, bohatý a veselý gróf oddal sa svetu a užíval ho podľa chuti a ľúbosti. Pretože bol druhým synom a starší brat mal prevziať väčšinu majetkov a vládnuť, chceli mať rodičia z Norberta kňaza. Dal sa nahovoriť a prijal aj nižšie posvätenie, ale za kňaza sa už vysvätiť nechcel dať, hoci arcibiskup Fridrich v Kolíne mu ponúkal miesto kanonika pri svojom boku. Na dvore u arcibiskupa v Kolíne a neskôr u cisára Henricha V. žil Norbert ako almužník. Veselý mladík sa nazdával, že už dosiahol cieľ svojich túžob. Mal hodnosť a mohol si márnosti a rozkoše užívať podľa ľúbosti. Keď sa ozývalo jeho svedomie, dusil ho hlučnými zábavami. A bol by tak aj zahynul, keby ho Božie milosrdenstvo, ako kedysi Šavla, neobrátilo na cestu spasenia.

Jedného dňa, mal vtedy 28 rokov, vysadol na koňa a spolu so svojím sluhom sa vybral do vestfálskej dediny Vreden, kde ho už jeho veselí a ľahkomyselní priatelia očakávali. Po ceste ho zastihla búrka, prístrešia nikde, hromy rachotili, blesky lietali, dážď sa lial, vietor burácal, a Norbert poháňal koňa k ešte rýchlejšiemu cvalu.

«Pane, kamže tak rýchlo chceš?» volal za ním prestrašený sluha. «Vráť sa, pane môj; vráť sa, lebo ruka Pána je proti tebe!» On nepočúval sluhovu výstrahu a cválal ďalej. Zrazu udrela hromová strela s ohlušujúcim rachotom práve pred nohy koňa a ten vystrašený zhodil jazdca. Keď sa Norbert po hodine mrákot prebral, ozvalo sa v ňom svedomie, upozornilo ho na večnú smrť, a vystrašený zvolal: «Pane, čo chceš, aby som činil?» A vnútorný hlas mu odpovedal: «Chráň sa zlého, čiň dobré, vyhľadávaj pokoj duše a dokazuj svoju vieru skutkami bázne Božej!»

Zdroj: wikimedia commons / welcome collection.org

A Norbert padol na kolená, zaplakal a skrúšene sa modlil. Potom vstal a nevrátil sa už k dvoru, ale do rodného Xantenu. Obliekol kajúčne rúcho, vzdialil sa od sveta, modlil sa a oplakával stratené roky mladosti. Opustil aj svoje rodisko, odišiel do kláštora sv. Sigberta neďaleko Kolína nad Rýnom a prosil opáta, aby ho na cestu dokonalosti priviedol. Vyspovedal sa z celého svojho života, činil pokánie a o dva roky bol kolínskym arcibiskupom vysvätený za kňaza. Keď slúžil prvú sv. omšu v kostole svojho kláštora, obrátil sa po sv. evanjeliu k zhromaždenému ľudu a kázal s takým dôrazom o márnosti sveta a o krátkosti ľudského života, že celý zástup naplnil hrôzou a k plaču priviedol.

Na druhý deň napomínal k pokániu aj svojich kláštorných bratov, ktorí ľahký život viedli. Niektorí sa obrátili, iní ho nenávideli a ohovárali, že sa pretvaruje, že búri ľud proti kňazstvu, že svoj stav znevažuje, pretože ako kanonik sa oblieka a žije ako žobrák. Očiernili ho aj u pápežského legáta, ktorý roku 1118 cirkevné zhromaždenie zvolal, na ktorom Norbert sa nebránil a bol pokarhaný. Norbert znášal túto skúšku trpezlivo. Poďakoval za kanonickú hodnosť, rozpredal svoj majetok, utržené peniaze rozdal medzi chudobných, kúpil si len kalich, omšové rúcho a knihu, mulicu a chudobné mníšske rúcho. Putoval do mesta Sv. Gilles, kde sa práve pápež Gelasius II. nachádzal – vrhol sa pred ním na kolená, vyspovedal sa pred ním z celého života a prosil ho so slzami v očiach, aby smel kázať a ľud napomínať. Pápež jeho žiadosti rád vyhovel.

Norbert začal so svätou horlivosťou svoju apoštolskú prácu. V prostom kajúcnom odeve, bosý, v najtuhšej zime, postiac sa a zapierajúc seba cestoval krajinami a ako kedysi sv. Ján Krstiteľ volal všade: «Čiňte pokánie!» Veľké množstvo hriešnikov sa obrátilo k Bohu. Veľké bolo požehnanie Norbertovej práce: rozdelené srdcia sa uzmierili, nespravodlivo odňaté majetky boli vrátené, zatvrdení hriešnici sa prebudili zo svojho smrteľného spánku a nastúpili cestu spásy.

Neskôr sa Norbert nechal biskupom Bartolomejom v meste Laone prehovoriť, aby k nemu prišiel a do jeho biskupstva vstúpil a prepoštom pri sv. Martinovi sa stal. Podľa vôle biskupa poriadok začal robiť medzi kanonikmi; keď však videl, že jeho namáha jeho márna, pýtal si prepustenie a vyprosil si len, aby smel niekde pri Laone kláštor založiť a pravidlá novému rádu predpísať. Biskup mu to povolil.

Norbert si vyhľadal vhodné miesto v pustej hore Courcy, a v údolí na mieste od dávna známom ako Prémontré (*Praemonstratum*) sa rozhodol na lúke, ktorú mu vo sne Panna Mária zjavila, postaviť kláštor. Odtiaľ pochádza aj názov *Pratum monstratum* – *Praemonstratum* (z lat. *pratum* teda lúka a *monstratum* – ukázaná). Biskup to miesto kúpil, Norbert opravil kaplnku, vystaval pri nej kláštor a vstúpil do neho aj s 13 učeníkmi.

Roku 1121 sa k nemu pripojili ďalší kňazi, takže na Vianoce štyridsiati zložili sľub nového rádu, ktorý, podporovaný pápežmi a kráľmi, sa po Európe rýchlo rozšíril a zakrátko bolo pod Norbertovou správou 800 kňazov, ktorí v ôsmich opáštvoch podelení žili. Pápež Honorius II. potvrdil nový rád 16. februára roku 1125. Spočiatku žil Norbert so svojimi učeníkmi vo veľkej chudobe. Mali len jednu mulicu, na túto naložili suché drevo a predávali ho v blízkych mestách a za utržené peniaze kupovali si chlieb. Keď sa počet rehoľníkov rozmnožil, stal sa Premonštrátsky rád veľmi užitočný pre sv. vieru, umenie a vedy. Bratia nosili biele rúcho zhotovené z hrubej vlny, žili podľa pravidiel sv. Augustína, vyznačovali sa neustálou starostlivosťou o spásu duší, láskou k chudobe, pohostinstvom voči cudzincom a núdznym, poslušnosťou a zachovávaním mlčanlivosti.

Sv. Norbert umrel 6. júna 1139 po štyroch mesiacoch choroby, 53. roku svojho veku a v ôsmom roku svojho požehnaného arcibiskupského úradovania. Jeho telo bolo pochované v hlavnom chráme v Magdeburgu a Gregor XIII. ho zaradil roku 1582 do počtu svätých.

Keď sa Magdeburg stal luteránskym, nástojili premonštráti u cisára Ferdinanda II. tak dlho, že tento pozostatky ich svätého zakladateľa z Magdeburgu roku 1627 dal preniesť do Prahy, kde sa doposiaľ v premonštrátskom kláštore na Strahove uctieujú.

Sv. Norbert sa vyobrazuje obyčajne s kalichom v ruke, z ktorého blesky padajú na človeka ležiaceho pri jeho nohách; v druhej ruke drží berlu a olivovú ratolesť ako symboly jeho veľkej lásky k najsvätejšej oltárnej Sviatosti. Vyobrazuje sa však aj ako mladík nádherne oblečený na bujnom koni, pod nohami spínajúceho sa koňa drak, nad ním anjel ukazujúci jednou rukou k nebu. A napokon sa vyobrazuje aj ako kľačiaci mních, ktorému podáva Panna Mária rúcho premonštrátov.

Poučenie

Sv. Norbert patrila v mladosti ku kňazskému stavu, hoci všetko posvätenie neobsiahol, predsa však viedol Bohu nemilý, pohoršujúci život dlhé roky. No milosrdný Boh vyvolil si ho k svojim sv. cieľom, a navštívil ho, ako Šavla, v pravom čase, a obrátil ho. Hriešny dvoran našiel veľkú milosť u Boha a úplné odpustenie viny svojej mladosti. Stal sa vzorom kresťanskej dokonalosti, príkladom kňazskej, apoštolskej horlivej práce. Hromový blesk obrátil ho na úzku cestu cnosti.

Aj o Lutherovi sa hovorí, že blesk hromu, ktorý pri ňom zabil priateľa, priviedol ho k tomu, aby sa stal mníchom. Avšak obrátenie Luthera sa zakončilo inak ako obrátenie sv. Norberta. Luther bol pôvodcom veľkého odpadnutia od sv. Cirkvi, zapríčinil tridsaťročnú vojnu a sám tak hlboko klesol, že ako mních,

sľubom viazaný, vzal si za manželku mníšku, ktorá z kláštora utiekla.

Sv. Norbert vyhľadal po svojom podobnom zázračnom obrátení opáta, aby ho viedol na ceste spasenia. Luther chcel vo svojej pýche sám iných viesť, upadol do veľkého bludu, stal sa nepriateľom sv. Cirkvi a tak aj umrel. Keď teda chceš, kresťan, pokračovať na ceste cnosti a dokonalosti, musíš mať niekoho, aspoň na začiatku, za vodcu, ktorý je v kresťanskom živote skúsený, musíš ho poslúchať, byť stály a vytrvalý v dobrom.

Sv. Norbert bojoval ťažký boj, no on aj zvíťazil. Prijímal Sviatosť oltárnu často po dokonalej príprave a s veľkou pobožnosťou – a tým nadobúdala silu. Aj ty, kresťan, prijímaj Telo Ježiša Krista v najsvätejšej Sviatosti oltárnej. Toto je pokrm duše, chlieb života, všeobecný prostriedok proti pokúšaniam a nepravostiam. Týmto prijímaním Tela Božieho bude rásť tvoja viera, oživí sa tvoja nádej, rozmnoží sa tvoja láska. Chystaj sa, kresťan, k prijatiu tejto Sviatosti ako sv. Norbert, aby si ju hodne prijal. Poníženosť, zapieranie seba, čistota srdca a tela sú k tomu potrebné podmienky.

Modlitba

Ó Bože, ktorý si sv. Norberta, vyznávača a biskupa, učinil vynikajúcim hlásateľom Tvojho slova a skrze neho sv. Cirkev novým rádom obohatiť ráčil; popraj nám skrze jeho zásluhy, aby sme to, čo on slovom učil, s Tvojou pomocou vykonať mohli. Skrze Ježiša Krista, Pána nášho. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-norbert-biskup-a-vyznavac/>